

Eksamen NFI2130, H23

BM: Omfang: Hele oppgaven skal være ca. 8 sider (ca. 18 400 tegn uten mellomrom), ikke medregnet referanselisten.

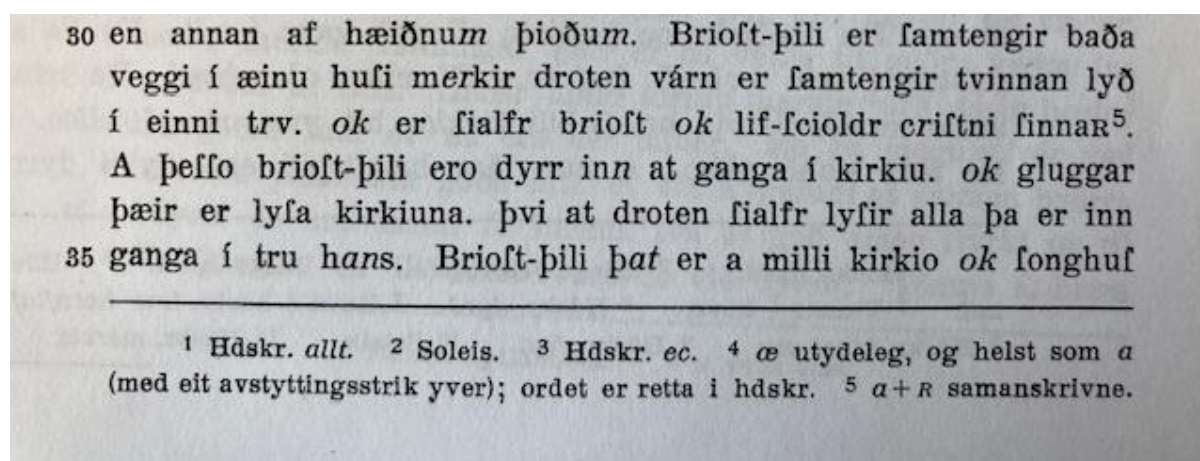
NN: Omfang: Heile oppgåva skal vere ca. 8 sider (ca. 18 400 teikn utan mellomrom), ikkje medrekna referanselista.

Del 1: Språk og grammatikk (ikke noe bestemt omfang, men alle spørsmålene skal besvares)

Del 1: Språk og grammatikk (ikkje noko bestemt omfang, men alle spørsmåla skal svarast på)

1. Oversettelse og normalisering av unormalisert tekst:

Oversett følgende passasje fra *Homilieboken*, fra «Briost-þili ... í tru hans.» Oversettelsen kan være noe fri, men da bør man forklare hvordan man har forstått frasen/ordene ved å gi en kort semantisk eller grammatisk forklaring.

Frontveggen som binder begge langveggene sammen i ett hus, er bilde på Vår Herre som forener de to folkegruppene i én tro, og som selv er skjold og vern for sin kirke. På denne frontveggen er døråpningen som en går gjennom for å komme inn i kirken og glugger som lyser inn i/slipper lys inn i kirken, fordi herren selv opplyser alle som går inn i troen på han.

2. Normaliser den første setningen: «Briost-þili ... cristni sinnar.»

Brjóstþili er samtengir báða (acc pl) veggj (veggr m; pl. -ir) í einu húsi (dat. n) merkir dróttin (m. acc) várn (m. acc) er samtengir tvinnan/tvinnan lýð í einni trú (f. dat) ok er sjálfr (Zoega)/sjalfr (norsk) brjóst ok hlífskjöldr (norsk) kristni sinnar.

3. Oversettelse av normalisert tekst:

Oversett følgende passasje fra *Fóstbræðra saga*, fra «Því sofnuðu ... sem hann vildi.» Oversettelsen kan være noe fri, men da bør man forklare hvordan man har forstått frasen/ordene ved å gi en kort semantisk eller grammatisk forklaring.

troll fyrir durum. Því sǫfnuðu bæendr sér liði ok tóku Gretti hǫndum ok dæmdu hann til dráps ok reistu honum gálga ok ætluðu at hengja hann. Ok er Þorbjörg veit þessa fyrirætlan, fór hon með húskarla sína til þess mannfundar, er Grettir var dæmðr, ok þar kom hon at, sem gálginn var reistr ok snaran þar við fest ok Grettir þegar til leiddr, ok stóð þat eitt fyrir lífláti hans, er menn sá fǫr Þorbjargar. Ok er hon kom til mannfundar þess, þá spyr hon, hvat menn ætluðusk þar fyrir. Þeir sǫgðu sína fyrirætlan. Hon segir: „Óráðligt sýnisk mér þat, at þér drepið hann, því at hann er ættstórr maðr ok mikils verðr fyrir afls sakar ok margrarr atgørvi, þó at hann sé eigi gæfumaðr í ǫllum hlutum, ok mun frændum hans þykkja skaði um hann, þótt hann sé við margra menn ódæll.“ Þeir segja: „Ólífismaðr sýnisk oss hann vera, því at hann er skógarmaðr ok sannr ránsmaðr.“ Þorbjörg mælti: „Eigi mun hann nú at sinni af lífi tekinn, ef ek má ráða.“ Þeir segja: „Hafa muntu ríki til þess, at hann sé eigi af lífi tekinn, hvárt sem þat er rétt eða rangt.“ Þá lét Þorbjörg leysa Gretti ok gaf honum líf ok bað hann fara þangat, sem hann vildi. Af þess-

4. Grammatikkspørsmål (til tekstutdraget fra *Fóstbræðra saga*):

4.1 Gi en kort definisjon av i- og u-omlyd, og gi et eksempel på hver fra teksten.

I-omlyd og U-omlyd:

U-omlyd (en urundet vokal veksles med rundet): ǫllum hlutum – allr hlutr

I-omlyd (en bakre vokal veksles med en fremre vokal): bóndi (m) – bæendr (fl)

4.2. Substantiver + adjektiver:

- a) Gi tre eksempler på ledd (substantiver + adjektiver der det er mulig) i akkusativ, tre i dativ og tre i genitiv. Forklar kasusbruken i de ulike eksemplene og oppgi genus, entall/flertall, sterk/svak. Gi nominativformen av alle ordene.

Acc:

Dæmdu hann – dir. obj.

Sína fyrir ætlan – acc f sg dir. obj

Reistu honum gálga – acc m en/fl of gálgi (m) gallows

Dat.

Liði – dat. of lið (n) ()

Tóku Gretti hǫndum – dat fl av hǫnd (f)

Mér – dat of ek
Sér – dat.

Gen.

Til draps – m ent sterk av drapr
Til mannfundar þess – gen m sg of mannfundr
Fyrir afls sakar ok margar argørvi

- b) Gi et eksempel på et substantiv med bestemt artikkel, og oppgi kasus, genus, entall/flertall.

Gálginn

- c) Når bruker man svake og sterke adjektiver på norrønt?

Svake adjektiver brukes med foranstilt bestemt artikkel. Eller sterke.

4.3 Pronomen: Hva slags pronomen er disse, hvilken kasus er brukt og hvorfor?

- a) dæmðu **hann** til dráps: personlig, akk, direkte obj.
b) reistu **honum** gálga: personlig, dat, indir. obj
c) **þessa** fyrirætlan: påpekende, acc f. ent, dir. obj.
d) húskarla **sína**: eidomspron., acc m. fl, dir. obj
e) **hvat** menn ætluðusk þar fyrir: spørrepron, acc n, dir. obj. (hva de tenkte å gjøre)

4.4 Verb: Gi tre eksempler på svake verb og tre eksempler på sterke verb fra teksten. Gi minst ett eksempel på verb i konjunktiv.

- a) Oppgi hvilken modus, tempus, tall og person som er brukt i eksemplene.
b) Skriv opp hovedformene.

Svake: safna/samna; dæma; reisa; ætla; hengja

Sterke: taka; vita; fara; er; koma; standa

Konj: er - sé

Del 2: Sjangerer og litterære tradisjoner (skriv 2–3 sider, à 2300 tegn uten mellomrom per side)

1. Hvilken sjanger er *Fóstbræðra saga*? Hva karakteriserer denne sjangeren språklig, stilistisk og tematisk?
2. Hva slags andre sjangerer finnes det i norrøn sagalitteratur og hva karakteriserer dem? Gi eksempler fra primære tekster vi har jobbet med på kurset.

NB! Måten spørsmålet er formulert på gir ikke mye plass til å snakke om religiøs litteratur.

Del 3: Tekstkritikk og filologisk metode (skriv mellom 2–3 sider, à 2300 tegn uten mellomrom per side)

1. Hva slags typer utgaver finnes det av norrøne tekster? Gi eksempler fra utgavene vi har jobbet med på kurset.
2. Forklar hovedpremissene for tradisjonell og ny/materiell filologi, basert på artiklene/sekundærlitteraturen dere har lest.
3. Velg en primærtekst (dvs. en saga) som vi har jobbet med på kurset. Beskriv minst to forskjellige tilnæringsmetoder til teksten du har valgt, og ta utgangspunkt i pensumlitteraturen til kurset. Hva kan disse metodene fortelle om sagaen?

Bruk APA 7 for referanser.